

[Bjørn Elmquist]

1982, men alligevel finder vi ikke generalforsamlingen, forberedelserne dertil og det, der kan komme ud af det, omsonst. Vi mener, at det er godt, og vi mener, at vi fortrøstningsfuldt må deltage i det. Når jeg siger vi, tænker jeg naturligvis på dansk deltagelse helt generelt.

Vi har denne holdning i mit parti, fordi vi er kede af den rustning, der har fundet sted. Vi er kede af den tilstand, verden befinder sig i. Jeg skal heller ikke gøre meget ud af at beskrive det. Det kender vi alle sammen, ikke bare i denne sal, men i hele det danske samfund.

Det er korrekt, det ved vi alle sammen, at der bruges kolossale ressourcer og kræfter på at opruste. Kræfter og ressourcer, som meget hellere skulle bruges i en anden sammenhæng og med et andet formål, nemlig til at bekæmpe nøden i verden. Man kan vel tillade sig at symbolisere dette med Nord-Syd-problemerne og sige, at hvis nu kræfterne kunne flyttes over fra Øst-Vest-konfrontationen til at løse problemerne i Nord-Syd-sammenhæng, ja, så ville vi være godt tilfredse med det alle sammen.

I venstre er vi ikke i tvivl om, hvordan man historisk kan forklare den rustning, der har fundet sted. Det er naturligvis ikke bare et nutidsfænomen, men i forbindelse med den teknologiske udvikling har den taget de dimensioner, som vi i dag ser. Vi mener ikke, at man med nogen ret kan hævde, at det er Vesten, der er gået forrest i denne udvikling. Vi kan jo bare se det seneste eksempel med SS-20 raketterne.

Det er klart, at det, der skal ske i New York, er langt bredere. Det er også mere dybtgående. Det omfatter mange flere lande end bare det, supermagterne kan finde ud af, for der foregår en oprustning også på det konventionelle område, og her er der jo mange i den tredje verden, som ikke holder sig tilbage.

Men når det er sagt, er der ingen tvivl om, at muligheden for at få et egentligt gennembrud afhænger af, hvad der skal ske i forholdet mellem USA og Sovjetunionen. Hr. Lasse Budtz beskæftigede sig før med Reagans forslag. I dag har vi fået lidt mere at vide derovre fra, fra en pressekonference, han har holdt i går aftes.

Jeg skal ikke gå voldsomt i detaljer om det, men bare sige, at vi tager det da som et

tegn på, at Reagan og hans administration i Washington måske efterhånden er ved at få en lidt mindre firkantet holdning til, hvad der skal ske i forholdet til Sovjetunionen.

Jeg står her med en pressemeddelelse fra den tale, han holdt den 9. maj 1982 i Eureka på et college. Der er en sætning, som er sprunget i mine øjne. Præsident Reagan siger:

»Jeg er optimistisk med hensyn til, at vi kan opbygge eller etablere et mere konstruktivt forhold med Sovjetunionen.«

Det er selvfølgelig en meget let sætning at sige, men i forhold til det, som man ellers har hørt fra præsident Reagan, er det i hvert fald en sætning, som jeg og mit parti hæfter os ved, og som vi tillader os at knytte visse forventninger til.

Den sovjetiske reaktion er vel ikke alt for lovende. Jeg håber heller ikke, den er endelig. Vi må i hvert fald gå ud fra, at vi i løbet af sommeren kan se en genoptagelse af forhandlingerne om de strategiske våben. SALT II blev ikke ratificeret. Amerikanerne mener, at det ikke er nødvendigt, at man måske kan opnå bedre resultater ved at begynde nu, sådan som de foreslår det. Det skal vi da ikke kunne udelukke.

Der er et par punkter, udenrigsministeren har nævnt i sin redegørelse, som jeg godt lige vil vende en gang i luften. Det ene har at gøre med atomvåbenfri zoner, ikke mindst i Norden. Her kan jeg ikke undlade at inddrage de konklusioner, som er kommet fra SNU, fra regeringens eget sikkerheds- og nedrustningspolitiske udvalg. Jeg vil godt citere et par passager fra konklusionerne, fra de sammenfattende bemærkninger i betænkningen om dansk sikkerhedspolitik og om Norden som kernevåbenfri zone. Der står her:

»Den sikkerhedspolitiske struktur i Europa vanskeliggør sikkerhedspolitisk særbehandling af en region, som omfatter dels neutrale lande, dels lande fra den ene af de to alliancer. Man må tillige holde sig klart, at en eventuel kernevåbenfri zone i Norden naturligvis ikke i sig selv kan ændre de fundamentale modsætninger, der er en del af årsagen til kaprustningen.«

Det var et af de citater, som jeg har hæftet mig ved, og jeg synes, at man så også må gøre det klart, at formandskabet opstiller det som sin helt klare forudsætning for arbejdet